

STRESO GENO PAPLITIMAS TARP LIETUVOS VEISLININKYSTĖS ĮMONĖSE VEISIAMŲ KUILIŲ

R.Jokubka, I.Miceikienė

Santrauka. Kiaulių streso sindromas (Porcyne stress syndrome - PSS) yra sumažėjusio kiaulių produktyvumo, susilpnėjusių reprodukcinų savybių ir blogesnės sveikatos bei mėsos kokybės priežastis. 20,3 % stresui jautrių kiaulių blogiau apsivaisina, 9,5-10 % sumažėja jų paršelių vada, ir apie 10 % mažesnė būna paršelių kūno masė. Stresams jautrūs paršeliai 1,9 karto dažniau serga virškinamo trakto ligomis, iki 2 mėn. amžiaus kritimai 18 % dažnesni nei stresui atsparių paršelių. Transportuojant, pergrupuojant ar kitokių stresinių situacijų atveju galimi stresui jautrių kiaulių kritimai dėl terminio šoko. Stresui jautrių kiaulių mėsa yra blyški, minkšta, vandeninga, labai nuverda, todėl nekokybiška. Ji netinkama kai kurioms kiaulienos perdirbimo technologijoms. Kiaulių streso sindromas yra paveldimas. Jį sąlygoja HAL genas. Specifiniais kiaulių streso sindromui DNR žymekliais, molekuliniais genetinėmis metodais nustatomi ne tik stresui jautrūs gyvuliai (PP), bet ir šio geno nešiotojai (NP). Ištyrus šio geno paplitimą kiaulių veislynuose, bus galima paruošti šio geno eliminavimo ir stresui atsparių kiaulių selekcijos programą. Taip bus išvengta didelių ekonominių nuostolių, patiriamų dėl stresui jautrių kiaulių sumažėjusio produktyvumo, blogesnės sveikatos bei gaunamos PSE mėsos.

Raktažodžiai: genetiniai žymekliai (MAS); HAL genas, kiaulių streso sindromas (PSS), polimerazinė grandininė reakcija, PSE mėsa, terminis šokas.